

Kapitel 1

Fysiske rammer der fremmer livskvalitet og fællesskaber

God kvalitet i byen og på landet er med til at skabe rammerne et godt liv både for den enkelte - og i fællesskab med andre.

I Ishøj har vi allerede en række kvaliteter i vores fysiske rammer som bidrager til at højne borgernes livskvalitet, eksempelvis den nemme adgang til natur og vand. Ishøj by er opført i starten af 1970'erne med fokus på god funktionalitet hvor borgerne nemt kan bevæge sig rundt i på et veludbygget stisystem eller i deres bil. Nutidens borgere efterspørger dog i højere grad højere grad flere grønne og rekreative byrum, der både inviterer til ophold og leg og som f.eks. også kan understøtte den biologiske mangfoldighed og byens sociale sammenhængskraft.

Byen anno 2034 skal med andre ord kunne mere end blot at være funktionel. Her skal også være pænt, det skal være bæredygtigt og byen skal hjælpe os med at leve et sundere liv, skabe bedre rammer for møder på tværs af sociale skel mv.

Derfor ønsker vi at styrke og videreudvikle kvaliteten i de fysiske rammer i kommunen. Det betyder at al fremtidig udvikling og omdannelse aktivt skal bidrage til at skabe endnu bedre rammer for borgernes liv. Kommunens og byens fysiske udtryk er også kommunens ansigt udadtil og derigennem noget, der har betydning for fremtidens fortælling om Ishøj.

Det vil vi:

- ***Styrke borgernes livskvalitet og fællesskabet ved at prioritere kvalitet når vi udvikler kommunen***

Kvalitet i de fysiske rammer handler bl.a. om at skabe attraktive byrum og pladser, som man har lyst til at tage ophold i fremfor blot at haste igennem. Kvalitet i byen handler om at skabe nye rammer for fællesskaber fx ved at etablere mødesteder som er tilgængelige og attraktive for alle uanset livssituation og ophav. Det er også vigtigt at få sikret det fælles ejerskab til byens rum, så flere oplever sig ansvarlige for at værne om byens uderum.

Kvalitet i de fysiske rammer er også flere rekreative muligheder og etablering af mere bynær natur og at der er gode muligheder for at både ung og gammel kan leve et aktivt og sundt liv i byen og i landsbyerne. Det handler også om at understøtte de gode valg i hverdagen, så vi inviteres til at gå, tage cyklen eller dele en el-bil. Dermed bidrager vi til at sikre en god fremtid for de kommende generationer.

Kvalitet er også integration af bæredygtighed i byggeriet, herunder at vi søger at fremme solceller og andre grønne energikilder. Kvalitet handler i høj grad om arkitektonisk kvalitet både i den enkelte bygning og i byrummet samt om at skabe harmoni og sammenhængen til det eksisterende. Det handler om at videreudvikle på de stedsbundne kvaliteter såsom vores bygningskultur fra tidligere tiders vandindvinding og kvaliteterne i vores landsbymiljøer og åbne landskaber.

Hvis vi skal opnå disse mål, kræver det at vi er tydelige i vores krav og ambitioner overfor dem, der ønsker at investere i vores kommune. Det kræver også at vi selv går foran når det er os der er bygherren. Vi skal sikre at hver gang kommunen udvikles så skal projekterne "giver tilbage" til byen eller stedet i form af grønne byrum og fremme af biodiversiteten, nye rekreative muligheder, gode parkeringsløsninger, en mere hensigtsmæssig infrastruktur mv. Vi skal sikre et stærkt ejerskab til omdannelsen bl.a. ved at give plads til at borgerne inddrages i udformningen af byens pladser og mødesteder. Også fordi et større ejerskab styrker det fælles ansvar. Vi skal også være endnu bedre til at forbygge støj fra vejene og derigennem sikre bedre rammer for borgernes sundhed.

Kort sagt:

- **Her skal være rart at være:**
 - Vi vægter tryghed højt ved bl.a. at sikre åbne indbydende byrum og beplantning som giver gode oversigtsforhold.
 - Vi bygger videre på de eksisterende værdier fx vores bygningskulturarv og omdanner med nye anvendelsesmuligheder
 - Vi sikrer tæt kontakt til det grønne, både fra vores hjem, mellem vores boliger og har nem adgang til naturen.
 - Vi tager aktivt stilling til lys, skygge, støj og vind omkring nye boliger og byrum.
 - Vi arbejder altid med en højder og tætheder som passer til omgivelserne, både når der bygges boliger og når der etableres nye byrum.
 - Vi tænker kvalitet ind i valg af materialer og kunst ind i de projekter, hvor det er muligt.
- **Det skal være bæredygtigt og have høje æstetiske kvaliteter:**
 - Vi stiller krav til nybyggeriets materialer og klimaaftryk.
 - Arkitekturen skal være levende og langtidsholdbar.
 - Der skal være harmoni mellem byggeri og omgivelser og byggeri skal indpasses så de forstærker de stedsbundne kvaliteter
- **Der skal være grønt på flere flader**
 - Vi fremmer beplantede tage, på udvalgte facader og gulv i udviklingen af vores boligområder.
 - Vi skaber flere grønne byrum og synligheden af det grønne øges i vores byområder.
- **Der skal være stor variation i det bebyggede og opholdsrummene**
 - Vi skaber byrum, der både indbyder til ro, leg og andre former for fysisk udfoldelse.
 - Vi skaber gode vilkår for fællesskaber både i vores boligområder og byrum.
 - Vi sikrer en mangfoldighed i udvalget af tilbud i det offentlige rum.
 - Vi styrker stiforbindelser og sikre gode og trygge vilkår for gående og cyklister.

Det gør vi:

- ***Udarbejder en strategi for bykvalitet, bæredygtighed og arkitektur***

I den kommende periode vil vi udarbejde en strategi for bykvalitet, bæredygtighed og arkitektur i Ishøj kommune. Strategien skal fastlægge byrådets overordnede krav og principper for den fysiske udvikling i både Helhedsplaner og lokalplaner, herunder indeholde et screeningsværktøj, som skal anvendes når der planlægges for nyt byggeri i Ishøj kommune. Dette gælder både for kommunen selv som bygherre og som planlægningsmyndighed overfor dem, som ønsker at investere i Ishøj. Strategien vil indeholde emner såsom materialevalg og bæredygtighed, krav til indpasning og proportionalitet, krav til beplantning og biodiversitet mv. Strategien skal kunne anvendes på forskellige typer af projekter for eksempel boligudbygning, opsætning af solceller i det åbne land, udvikling af i strandparken etc.

- ***Gennemføre en tværgående flerårig indsats "Fælles om byens rum"***

Ishøj kommune har flere byomdannelsesprojekter der enten er i gang eller som forventes at blive igangsat i de kommende år. Det gælder omdannelsen af Sydengen til blandet bolig og erhverv, omdannelsen af bykernen og Brohuset samt udviklingen af Idrætsområdet i forlængelse af letbanens ankomst. Alle projekterne indebærer etablering af helt nye byrum eller en markant revitalisering af de eksisterende. Med henblik på at sikre fælles ejerskab omkring nye stærke byrum igangsættes et fælles tværgående projekt "Fælles om byens rum". I projektet inviteres borgere og lokale aktører ind som samarbejdspartnere i udviklingen af byens rum og pladser. Der vil blive arbejdet med midlertidige byrums tiltag 1:1 ligesom indsatsen kan danne grundlag for fondsansøgninger fra kommunen og/eller borgergrupper. Målet er, at sikre multifunktionelle og trygge byrum, som understøtter den aktive og rekreative anvendelse, høj biodiversitet og stærke fællesskaber.

- ***Gennemføre en støj kortlægning samt udarbejde en støjhandleplan for hele kommunen***

Befolkningstilvækst og de deraf følgende øgede trafikmængder på både motorveje og de kommunale veje har skabt en sundhedsudfordring i hele hovedstaden fordi både ældre og nyere boligbyggerier bliver påvirket af den stigende støj fra vejene. Den seneste støj kortlægning for Ishøj kommune er fra 2014. Der igangsættes derfor en ny støj kortlægning så vi får et opdateret vidensgrundlag. Der udarbejdes også en støjhandleplan, som udpeger områder hvor kommunens indbyggere kan være påvirket af støj samt beskriver de indsatser som kommunen kan vælge at gennemføre for at reducere støjpåvirkningen. I støjhandlingsplanen vurderes og prioriteres den støjbeskyttelse som kommunen kan iværksætte samt hvilke virkemidler, der bør anvendes. Kortlægning og handleplan er samtidig et vigtigt afsæt når vi sammen med de øvrige hovedstadskommuner har dialog med staten om støjbegrænsede tiltag på statsvejene.

- ***Opføre et nyt børneteater i Tranegilde***

Ishøj har en stolt tradition for at levere kvalitetsteater for børn, der bringer børnene sammen på tværs af sociale og etniske skel. Ishøj Teater har eksisteret i over 50 år og med fondsstøtte skal rammerne for teatrets aktiviteter i de kommende år have et solidt løft. Teatret er placeret i Trangilde og som afsæt for det nye teater er der gennemført en arkitektkonkurrence og der er derigennem skabt et projekt som forholder sig til og fremstår i harmoni med de omkringliggende landskaber samt landsbyen. Med det nye teater skabes moderne rammer af høj kvalitet til brug for teaterforestillinger for børn på hele Sjælland.

- **Udvikle ”Fremtidens Thorsboe Vandværk”**

Thorsbro Vandværk har i mere end 100 år forsynet hovedstadsområdet med rent drikkevand. Vandværket er udbygget over tid og består af en række bygninger, anlæg og landskaber der tilsammen udgør en unik og autentisk industrikultur. I 2023 flytter HOFOR vandindvindingen til nyere bygninger og efterlader det oprindelige Thorsbro Vandværk. Ishøj kommune har igangsat et udviklingsarbejde med henblik på afdække potentialerne for nye aktiviteter med afsæt i stedets styrkepositioner. Der skal arbejdes både med den fysiske omdannelse af området samt med lokal forankring og ejerskab.

Kapitel 2

Styrket boligforsyning og demografisk balance

I Ishøj er vi optagede af at sikre at der også fremover er tilstrækkeligt med boliger til både nuværende og kommende borgere. Det er dog en forudsætning at boligudbygning kan ske nænsomt og i harmoni med det eksisterende.

Ishøj har i de senere år været i gang med en omdannelse og udbygning med nye boliger. Det gælder blandt andet omdannelsen af et tidligere erhvervsområde til et blandet boligområde med fokus på etageboliger og rækkehuse, etablering af et nyt stort andelsboligfællesskab for 50+ samt almene rækkehuse ved Vejleåparken, almene boliger i Kirkehaven for 55+ samt en række nye udbygningsmuligheder i Ishøj Landsby.

Med Helhedsplanen for Bymidten fra 2022 er der skabt mulighed for yderligere omdannelse i bykernen og i den kommende tid skal der tages stilling til hvordan de nye byudviklingsmuligheder ved Idrætsområdet samt på Vandrehjemsgrunden skal udmøntes.

Med en styrkelse af boligforsyningen i Ishøj kan vi understøtte en mere blandet by hvis vi blander ejerformer og boligtyper på tværs af boligområder. Det vil være med til at styrke sammenhængskraften i kommunen. En styrkelse af boligforsyningen betyder også et mere varieret boligudbud og skaber bedre mulighed for at borgere kan skifte bolig når deres livssituation ændre sig.

Med en styrket boligforsyning bliver vi ikke mindst i stand til at tiltrække nye borgere hvilket har afgørende betydning for kommunens mulighed for at løse de kommende års rekrutterings-udfordringer ligesom det vil styrke kommunens økonomi og bidrage til en bedre demografisk balance i kommunen.

Udgangspunktet for fremtidig boligudbygning er at nye investeringer i byen skal tilføre mere kvalitet i form af flere grønne områder, mere natur, flere attraktive mødesteder, parkeringsløsninger i konstruktion med videre.

Det vil vi:

- ***Omdanne og udvikle vores byområder nænsomt, og derigennem styrke boligforsyningen og bosætningsmulighederne i Ishøj.***
- ***Arbejde for en mere differentieret boligmasse i Ishøj, hvor der er boliger til alle aldre og livssituationer og hvor der er en god balance mellem ejer, leje, andel og alment.***

Stigningen i efterspørgsel efter boliger i kommunen ses på både på det almene område, blandt ejerboliger og privat udlejning. Den stigende efterspørgsel efter boliger understøttes af befolkningsprognoser der peger på en generel befolkningstilvækst i hovedstadsområdet. Dette skyldtes både at flere og flere ønsker at bosætte sig i de større byområder samt udviklingen i vores familiestruktur som betyder at vi får behov

for flere boligenheder når der er færre personer pr. husstand. Samlet set kan hovedstadskommunerne se ind i en befolkningstilvækst i perioden 2018-2030 på 9,6% svarende til en stigning på 200.000 indbyggere.¹

Et begrænset boligudbud i forhold til efterspørgslen har en række negative konsekvenser for enkelte såvel som for kommunen. Det begrænser muligheden for at finde en bolig hvis man fx er en ung børnefamilie som ønsker at bosætte sig området. Flere nye indbyggere bidrager til en mere bæredygtig befolkningssammensætning hvor endnu flere er erhvervsaktive og dermed kan bidrage til at løse de kommende års rekrutteringsudfordringer. Det forhindrer også nuværende borgere i at skifte bolig når deres livssituation og - dermed boligbehov – ændrer sig. Det lægger ligeledes et endnu større pres på ønsket om en almen bolig i Ishøj og skaber længere opskrivningslister.

Såfremt potentialet for øget bosætning skal forløses og der samtidig skal være et større boligudbud for de nuværende Ishøjborgere, er der behov for at kortlægge nuværende og kommende boligpræferencer og behov. Både boligtypen, størrelsen men også forskellige bo- og ejerformer spiller en vigtig rolle for borgernes mulighed for at skifte bolig i forhold til ændringer i livsfaser samt for muligheden for at tiltrække borgere, der kan styrke beboersammensætningen i kommunen. Et fortsat fokus på at få flere arealer frigivet til erhvervsudvikling samt fremme af muligheden for etablering af liberale erhverv i kommunen, er et andet væsentligt element i forhold til jobskabelse og tiltrækning af nye borgere.

Udgangspunktet for vores boligudbygning er et stærkt fokus på kvalitet. Nye investeringer i byen skal hjælpe med at udvikle byen og tilføre kvalitet i form af flere grønne områder, mere natur, flere attraktive mødesteder, gode parkeringsløsninger mv. Derfor stiller vi krav til alle der ønsker at investere i Ishøj om at projekterne skal give tilbage til byens borgere. Det betyder også at vi bygger i højden, hvis det giver os flere attraktive byrum med plads til fællesskaber, flere grønne områder, parkeringsløsninger i konstruktion etc. Udviklingen af byens rum er et vigtigt indsatsområde når kommunen skal omdannes og gøres mere attraktiv.

I Ishøj vil vi gribe behovet for flere boliger som en mulighed for at styrke Ishøj kommune.

Kort sagt:

- **Boligudbuddet skal styrkes og udvikles:**
 - Gennem en ny boligstrategisk indsats vil vi sikre boliger til både nuværende og kommende Ishøjborgere.
 - Det skal være muligt for nye borgerne at bosætte sig i kommunen, fordi de bidrager til at styrke kommunens generelle befolkningssammensætning, rekrutteringsgrundlag og økonomi.
- **Boligudvikling skal ske nænsomt og i harmoni med det eksisterende:**
 - Vi kan bygge i højden, hvis det giver os flere attraktive byrum med plads til fællesskaber, flere grønne områder, gode parkeringsløsninger etc.
 - Vi stiller krav til alle der ønsker at investere i Ishøj om at projekterne skal give tilbage til byens borgere.
 - Vi vil udbygge og omdanne allerede eksisterende byområder, før vi inddrager nye områder til boligudbygning.

¹ "Befolknings- og erhvervsudviklingens betydning for bosætning og erhvervslokalisering i hovedstadsområdet", Bolig- og Planstyrelsen, maj 2022.

- Vi vil videreudvikle landsbyerne med henblik på at styrke befolkningsgrundlaget i den del af kommunen. Udviklingen skal ske med afsæt i disse steders helt særlige kvaliteter.
- **Flest muligt skal kunne blive boende i Ishøj hele livet:**
 - Vi ønsker at alle nuværende og kommende borgere i kommunen har så bredt et boligudbud som muligt.
 - Det skal være muligt at skifte boligen ud i takt med at ens livssituation ændrer sig.

Det gør vi:

- ***Udarbejder en boligstrategi***

I den kommende periode vil vi udarbejde en boligstrategi. Strategien skal fastlægge en række overordnede målsætninger for styrkelse af boligudbuddet i Ishøj. Strategien vil også indeholde en række konkrete indsatser der i praksis kan bidrage til at styrke boligudbuddet bredt set i Ishøj kommune.

- ***Udarbejder en analyse af fremtidige omdannelsesmuligheder i byzone***

Vi vil udarbejde en analyse af hvilke muligheder der er for at omdanne allerede eksisterende byområder med henblik på at etablere flere boliger. Analysen omfatter samtlige nuværende arealer i byzone både kommunale og private arealer. Analysen skal indgå som grundlag for den kommende kommuneplanrevision og pege på hvilke eksisterende byområder Ishøj på sigt ønsker at byomdanne til blandt andet boligformål.

- ***Boligudbygning i bykernen***

I 2022 vedtog Byrådet en ny Helhedsplan for Bykernen i forlængelse af etableringen af Brohuset og et ønske om at gentænke byens centrale områder på ny. Den nye helhedsplan indeholder mulighed for to nye boligprojekter i bykernen, hhv. ved Vejlebrovej 21 samt i forlængelse af Vejlebrovej 47 (Brohuset), hvoraf kommunen selv ejer sidstnævnte areal. Vi vil i den kommende periode udarbejde lokalplaner, der muliggør boligbyggeri i områderne.

- ***Boligudbygning i Sydengen***

Ishøjs nye boligkvarter Sydengen har i 2022 fået en opdateret Helhedsplan. Vi vil i de kommende år færdiggøre omdannelsen af det tidligere erhvervsområde til et område med boliger og blandede byfunktioner. Med udgangen af 2023 forventes ca. 2/3 af området at være lokalplanlagt med henblik på primært omdannelse til boliger. I forlængelse heraf etables en ny grøn plads centralt i området.

- ***Etablering af 30 nye plejehjemspladser v Kærbo***

Afventer.

- ***Udarbejde en Helhedsplan for Idrætsområdet***

I 2022 har Byrådet besluttet at der skal udarbejdes en Helhedsplan for Idrætsområdet. Baggrunden er at der etableres en ny letbanestation i området samt at der i den forbindelse er givet en ny byudviklingsmulighed vest for letbanen. I forbindelse med arbejdet skal der også laves et forslag til en opgradering af stadion-faciliteterne. Når Helhedsplanen er vedtaget, igangsættes en omdannelse af området.

- ***Udarbejde en Helhedsplan for Vandrehjemsgrunden***

Med den nye letbanestation er der også givet mulighed for at anvende et areal øst for Ishøj Strandvej til byudvikling. Arealet anvendes i dag til Vandrehjem og campingplads. Når der er udarbejdet en bosætningsstrategi, vil vi den kommende periode udarbejde en plan for udviklingen af området.

- ***Arbejde for bedre fysiske rammer for erhvervsudvikling og jobskabelse***

Ishøj er i dag fuldt udbygget i de eksisterende erhvervsområder ved motorvejen. Vi vil gå i dialog med staten om at få udlagt yderligere arealer til erhvervsudvikling langs motorvej og jernbane og derigennem sikre attraktive lokaliseringsmuligheder for virksomheder tæt på København samt øge beskæftigelsesmulighederne for Ishøjs borgere. Vi vil også arbejde på at sikre bedre rammer for liberale erhverv i kommunen ved at invitere til etablering af fx kontorlokaler i bymidten og tæt på kollektiv transport.

Kapitel 3: Styrkelse af vores naturværdier

Ishøj er en grøn kommune og det skal vi værne om og styrke. Ishøj er unik fordi vi indenfor et relativt lille område rummer både den tætte planlagte by, det åbne land med de vidtstrakte landskaber, den mangfoldige natur og kysten.

Ishøjs mest markante landskabstræk er kystlinjen og Strandparken, de to ådale ved henholdsvis St. Vejleå og Ll. Vejleå, de bynære og mangfoldige fritidslandskaber der omkranser Ishøj By. Den nyplantede skov med skovsø og de åbne landbrugs- og herregårdslandskaber omfavner landsbyerne mod vest. Disse sammenhængende landskabsstrøg har stor værdi rekreativt og biologisk, og giver kommunen en klar grøn struktur.

Vi ønsker, at de sammenhængende grønne arealer skal udvides og at forbindelserne mellem disse styrkes, så der skabes mere plads til vild natur og en forbedring af arternes spredningsmuligheder.

I selve Ishøj By skal den grønne struktur styrkes og forbindes med de større sammenhængende områder udenfor byområdet. Den grønne struktur er en vigtig del af byens arkitektur som både omfatter pladser, parker, haver, gårdrum, skolegårde, klimatilpasningsanlæg – men også vejtræer, rabatter, stier, broer, volde.

Den grønne profil i byrummene skal forbedres og byrummene skal indrettes så de både indbyder til ophold, kan tilbageholde vand og bidrager til at øge naturindholdet. Der skal plantes flere træer i byen, beplantes flere grønne facader, skabes stærkere grønne stiforbindelser og anlægges flere grønne oaser, som giver både borgerne og naturen flere grønne korridorer og opholdsmuligheder i byen.

Det vil vi:

- ***Sikre en varieret natur med plads til udvikling af et mangfoldigt plante- og dyreliv.***
- ***Styrke oplevelsen af naturen ved at sikre plads, adgang og udsyn til grønne områder for alle borgere.***

Naturen og biodiversiteten er under pres. Både internationalt og nationalt taler man i disse år om en biodiversitetskrise, hvor mange arter uddør og forsvinder helt. I Ishøj Kommune har vi vedtaget en biodiversitetsstrategi med tilhørende handlingskatalog. Vi har et stort potentiale for at forbedre naturens tilstand. Selvom pladsen er trang kan vi arbejde målrettet på at forbedre den eksisterende natur og skabe sammenhæng til omkringliggende natur.

Vi ønsker, at borgerne i Ishøj har et sundt og aktivt liv, og at der er mulighed for at bevæge sig i byen og i naturen - men også at der er interessante grønne rum til ophold, hvor man kan lege og finde ro. Nærheden til de grønne områder betyder at flere kommer ud og bruger byen, stierne og parkerne og det er vigtig for den fysiske og mentale sundhed. En rig natur i de nære omgivelser er en vigtig del af en attraktiv by, som flere ønsker at opholde og bosætte sig i.

Den grønne struktur i Ishøj By skal fortsat styrkes med kreative løsninger og indbydende rum og forbindelser. Eksisterende grønne byrum skal bevares og udvikles som et aktiv i byudviklingen og med gode rammer, der tilgodeser borgernes mangfoldige behov.

Kort sagt:

- **Biodiversiteten skal øges og der skal være mere vild natur:**
 - Vi beskytter og udvikler eksisterende værdifulde naturområder både til land og til vands.
 - Vi fremmer biodiversitet i alle kommunens planer og projekter.
 - Vi samarbejder med de private aktører for at få flere til at trække i samme retning.
 - Vi udlægger flere arealer til naturlandskaber, så der kan anlægges flere vandhuller/søer, åbne grøfter, levende læhegn, skov mm.
- **Der skal være mere grønt i byen:**
 - Vi stiller krav når der boligudvikles i bebyggede områder, så nye boligområder/bebyggelser indeholder uderum med mere grønt, og hvor både tage og gavle inddrages i den grønne strategi for området.
 - Vi bevarer de eksisterende grønne værdier, såsom træer, biotoper mv. når vi udvikler byen.
 - Vi etablerer flere oaser og grønne aktivitetsrum i byens landskab.
 - Vi opgraderer vores eksisterende grønne lommer, parker og byhaven, og gør dem mere publikumsvenlige, oplevelsesrige og tilgængelige.
 - Vi sikrer merværdi i håndteringen af vand, så f.eks. klimatilpasningsanlæg også kan være en rekreativ destination for nærområdet.
- **De grønne områder skal bindes sammen på tværs af byen og af kommunen:**
 - Vi udvider eksisterende naturområder og skabe sammenhæng mellem opdelt naturområder.
 - Vi opgraderer og forbinde eksisterende forbindelser til stærkere spredningskorridorer mellem eksisterende grønne områder og mellem by og land.
 - Vi udpeger stiforbindelser og grønne strøg i byen, som skal videreudvikles og forstærkes, så de opleves grønne og indbydende. De skal lede borgerne nemt gennem og mellem bydelene og ud til fritidslandskaberne, naturområderne og det åbne land – og gøre det nemt og attraktivt at træffe det sunde transportvalg.

Det gør vi:

- **Gennemfører en tværgående flerårig indsats "Fælles om byens rum"**

Ishøj kommune har flere byomdannelsesprojekter der enten er i gang eller som forventes at blive igangsat i de kommende år. Det gælder omdannelsen af Sydengen til blandet bolig og erhverv, omdannelsen af bykernen og Brohuset samt udviklingen af Idrætsområdet i forlængelse af letbanens ankomst. Alle projekterne indebærer etablering af helt nye byrum eller en markant revitalisering af de eksisterende. Med henblik på at sikre fælles ejerskab omkring nye stærke byrum igangsættes et fælles tværgående projekt "Fælles om byens rum". I projektet inviteres borgere og lokale aktører ind som samarbejdspartnere i udviklingen af byens rum og pladser. Der vil blive

arbejdet med midlertidige byrums tiltag 1:1 ligesom indsatsen kan danne grundlag for fondsansøgninger fra kommunen og/eller borgergrupper. Målet er, at sikre multifunktionelle og trygge byrum, som understøtter den aktive og rekreative anvendelse, høj biodiversitet og stærke fællesskaber.

- **Styrker biodiversitet i byudviklingen og i plejen af kommunen**

For at sikre et konstant fokus på en forbedring af biodiversiteten, indfører vi et screeningsværktøj, der øger biofaktoren i fremtidige planer for den fysiske udvikling i kommunen. Samtidig vil vi arbejde målrettet med at skabe gode levesteder og fremme spredning af plante- og dyreliv langs med vejene ved hjælp af slåningsplaner og koordineret såning.

- **Styrker den blå biodiversitet**

Vores biodiversitetsplan sætter bl.a. fokus på biodiversiteten i vores vandløb og i havet. I den kommende periode vil vi arbejde med restaureringer af Lille Vejleå og skabe et mere robust og varieret vandløb. Vi vil arbejde tværkommunalt med at forbedre naturkvaliteten i Store Vejleå og ådalen, og vi vil etablere et formidlingsstenrev i Køge Bugt, til at understøtte formidlingen og styrkelse af livet under vand.

- **Fokuserer på bedre forhold for dyrelivet**

Dyrelivet skal prioriteres i vores udvikling af naturen. Derfor vil der bl.a. være fokus på at forbedre gyde- og levesteder for den lokale bestand af brakvandsabborrer i kystområdet og skabe bedre levevilkår for vores padder i vores søer og vandhuller.

- **Udarbejder en træstrategi**

Vi vil i den kommende periode udarbejde en træstrategi for kommunen, som udover en registrering af vores eksisterende værdier, skal sætte en retning for, hvordan vi bevarer og erstatter træer i kommunen.